

ЄЛИЗАВЕТА I

Одна з найвидатніших правительок
Англії та засновниця імперії

Портрет
Єлизавети на монеті

НЕСПОКІЙНА ПРИНЦЕСА

Єлизавета народилася 1533 р., у часи політичних та династичних труднощів. Вона була донькою короля Англії Генріха VIII та його другої дружини Анни Болейн. Генріх вірив, що керувати країною здатний лише чоловік. Тому він розлучився зі своєю першою жінкою, Катериною Арагонською, яка змогла подарувати йому тільки доньку, і одружився з Анною. Коли Анна також народила дівчинку, Генріх був у відчаї.

“Я радше
буду вільною
жовтракою,
ніж заміжньою
королевою.”

Молода Єлизавета

Король швидко знайшов нову наречену — Джейн Сеймур, а Анну Болейн стратив як зрадницю. Проте Джейн померла під час пологів, коли народжувала молодшого брата Єлизавети Едуарда. Наступною дружиною батька стала Анна Клевська, яку той покинув майже одразу. А потім уклав шлюб зі своєю п'ятою жінкою — Катериною Говард, кузиною Анни Болейн. Дратівливий король її також стратив, і перед самою своєю смертю побрався з Катериною Парр.

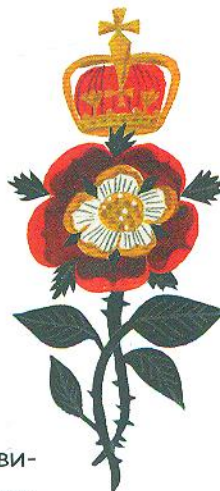
Єлизаветі було тринадцять, а Едуардові лише дев'ять, коли хлопчик посів трон свого батька. Молода Єлизавета здалеку споглядала за цим усім та засвоїла власний урок: шлюб — страшна річ для жінки. Вона вирішила, що жоден чоловік не керуватиме нею, в іншому разі вона закінчить так само, як її мати й мачухи — зневаженою, забутою чи навіть страченою. На щастя, її остання мачуха Катерина Парр була доброю жінкою, переконаною, що молода принцеса мусить отримати таку освіту, наче вона народилася принцем.

“Ви зрештою зрозумієте,
що я — камінь, який не гнеться
під жодним вітром.”

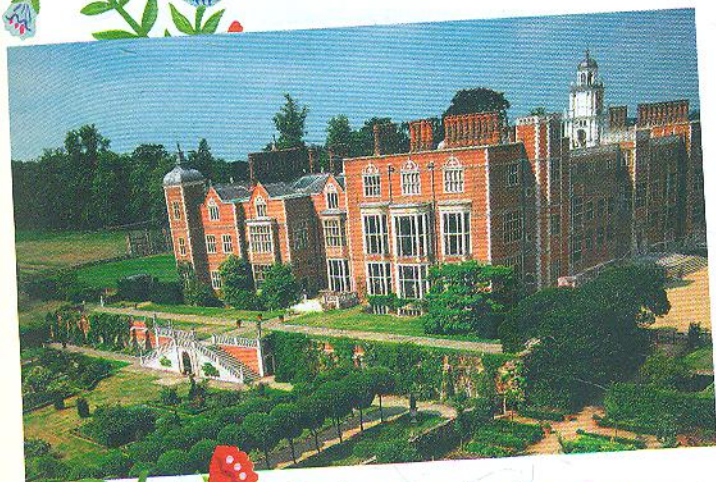
Відома як Королева-діва

Коли у п'ятнадцять років Едуард захворів та помер, до влади прийшла старша сестра Єлизавети Марія. Вона була затятою католичкою, а Єлизавета — протестанткою. Через це Марія оголосила сестру своїм ворогом і зачинила у лондонському Тауері.

САМОСТІЙНЕ ПРАВЛІННЯ

Коли Марія померла, Єлизавета успадкувала трон. На той момент їй виповнилося двадцять п'ять років. Бути королевою Англії — важка робота: країна була бідною, а війна між католиками та протестантами поділила людей на два ворожі табори. Єлизавета швидко повернула до Англії протестантизм. І на відміну від своєї сестри Марії, яка правила до неї, дозволила підданам спокійно слідувати власним віруванням.

Гетфілд-гауз в Англії, де Єлизавета дізналася, що стане королевою

Коли нова королева зійшла на трон, у неї з'явилися залицяльники з усієї Європи. Та лише один чоловік наблизився до того, щоб підкорити серце Єлизавети, — Роберт Дадлі, граф Лестер. Проте жінка вирішила не брати шлюб навіть з коханим. Попри те, що парламент відмовився надавати їй гроші, поки вона не вийде заміж, королева була непохитною: вона правитиме Англією сама.

“Я знаю, що маю тіло слабкої та немінної жінки, але у мене серце і дух короля — короля Англії.”

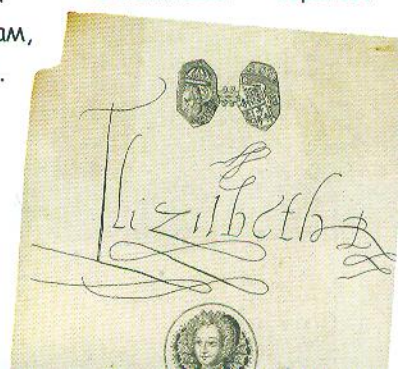
Під час правління Єлизавети був розквіт англійської культури, п'єси Вільяма Шекспіра відкрили Золоту добу в літературі. Королева також дивилася за межі Англії і відправила Френсіса Дрейка у навколосвітню подорож. В Америці її лицар, сер Волтер Релі, заснував колонію під назвою Вірджинія, на честь *Virgin Queen* (королева-діва з англ.). Так Англія стала імперією, і незабаром гроші та товари з нових колоній полилися до королівської казни.

Становище Єлизавети не завжди було безпечним. Виникало чимало змов, що мали на меті позбавити її трону. В одній такій узяла участь двоюрідна сестра Єлизавети Марія, королева шотландська. Після того як Єлизавета стратила кузину за зраду, прихильник Марії Філіп II, король Іспанії, відправив величезний флот, відомий як Іспанська Армада, для вторгнення в Англію. Але флот Єлизавети, якому сприяли сильні вітри, відбив наступ, Англія знову була в безпеці.

ПОТРЯСІННЯ СВІТУ

Єлизавета правила сорок п'ять років. Багато хто вважає, що вона була кращим монархом з-поміж усіх, які коли-небудь керували Англією. Там, де панували жорстокість та злидні, вона створила мир та процвітання. Королева підтримувала мистецтво та дослідження Нового Світу, що дало змогу створити імперію, яка проіснувала сотні років. І все це вона зробила сама, відмовившись від шлюбу, що міг би ускладнити її самостійне правління.

Особистий підпис Єлизавети.
«R» означає *Regina*,
з латинської — королева

ЖАННА Д'АРК

Командувачка армії, мучениця та свята

НЕБЕЗПЕЧНЕ ДИТИНСТВО

Жанна д'Арк народилася приблизно 1412 р. в Донремі, Франція. Її батьки були бідними селянами. Батько навчив дівчинку піклуватися про тварин на їхній родинній фермі, а мати — шити, тож Жанна стала чудовою швачкою. Дуже релігійна мати також прищепила Жанні непохитну віру в Бога та святих католицької церкви. Проте дитинство Жанни було нетривалим. На її батьківщині французька та англійська армії воювали за право керувати Францією. Тривала відома Столітня війна.

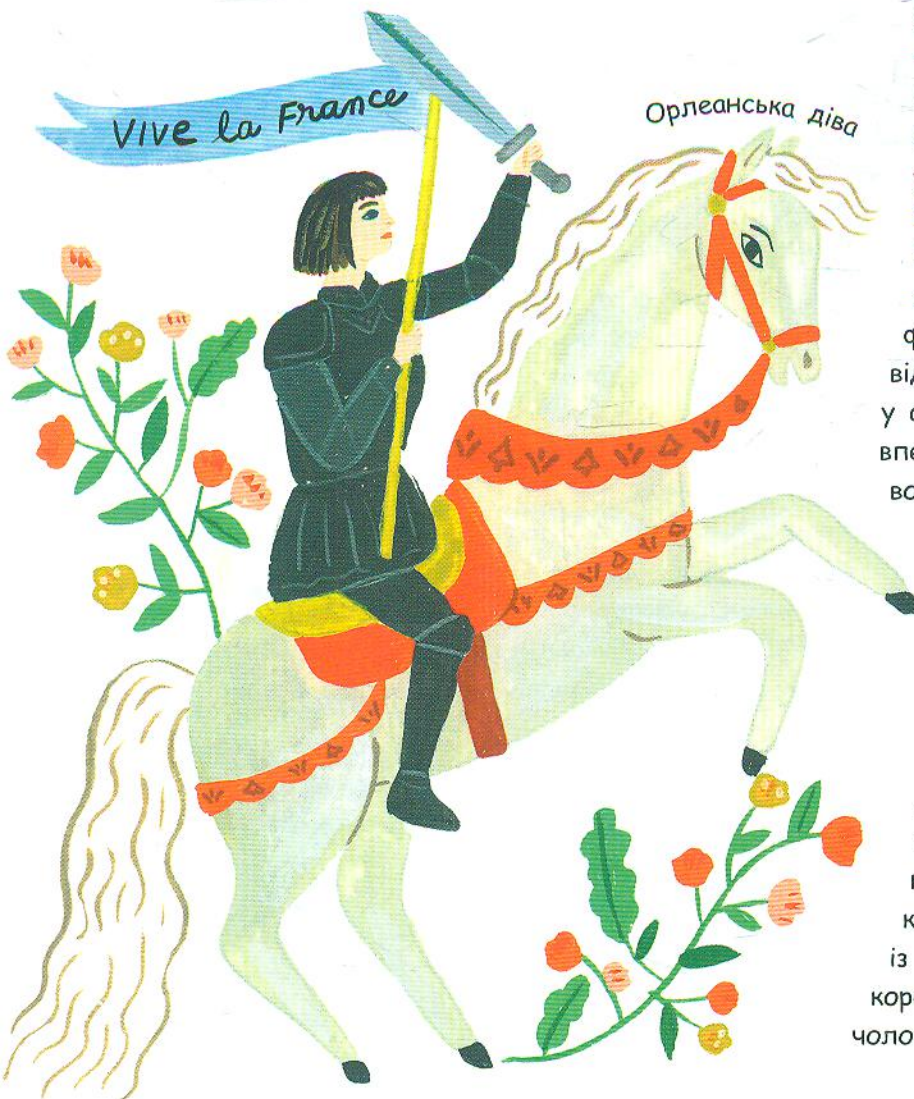

*“ Я не боюся... Я народилася,
щоб зробити це. ”*

ВИДІННЯ ТА ПЕРЕМОГА

Коли Жанні виповнилося тринадцять, у неї почались містичні видіння. Вона вірила, ніби святі розмовляють із нею. Це переконало дівчину в тому, що вона здатна допомогти французькому принцові Карлу, відомому як дофін, відвоювати трон у англійських загарбників. Коли Жанна вперше звернулася до місцевого воєначальника, з неї тільки посміялися.

Але наступного року, заручившись підтримкою двох солдатів, вона спробувала знову. На цій зустрічі Жанна доповіла, що її видіння показали, наче армія дофіна перебуває в біді неподалік від обложеного міста Орлеан. За кілька днів прибув посланець, який підтвердив ці новини. Командувач був настільки вражений, що дав Жанні коня та солдатів і відправив на зустріч із дофіном. Для подорожі дівчина коротко підстригла волосся й наділа чоловічий одяг.

Орлеанська дівка

Та як могла бідна дівчина-селянка, яка навіть не вміла читати й писати, повести французьку армію проти англійського ворога? Дюфін завагався. Проте коли Жанну випробували його священники, вони підтвердили, що дівчина віддана, скромна та чесна, тому принц вирішив дати їй шанс. Одягнена в обладунки, верхи на великому білому коні, Жанна повела армію дофіна до Орлеана, де французи, які так довго терпіли поразки, нарешті змогли розбити англійців. Двоє з братів Жанни, Жан та П'єр, воювали пліч-о-пліч зі своєю сестрою, яка стала відомою як Орлеанська діва. Завдяки хоробрості Жанни дофіна невдовзі коронували як Карла VII. Дівчина стала героїнею всієї Франції.

Статуя Жанни у Вінчестерському соборі, Англія

“Я краще помру, ніж вчиню згріх або щось проти волі Бога.”

Але приблизно за рік Жанну захопили та передали англійцям. Дівчина постала перед судом, де її звинуватили в багатьох злочинах, зокрема в тому, що вона носила чоловічий одяг і була відьмою. Попри те що полонення Жанни розгнівало Карла, він не зміг урятувати її. Жанну визнали винною та після року ув'язнення спалили на вогнищі. Десятитисячний натовп зібрався подивитися, як убивають їхню героїню. Їй було дев'ятнадцять років.

ПОТРАСІННЯ СВІТУ

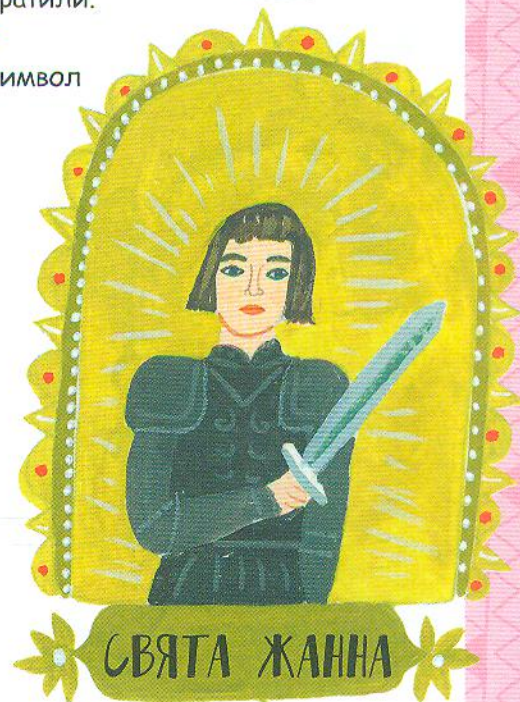
Через двадцять п'ять років після смерті Жанни війна закінчилася, і Карл VII зберіг свою корону.

Він проголосив Жанну невинуватою та назвав мученицею. Ще приблизно через п'ятсот років католицька церква визнала Жанну святою, і зараз вона — свята покровителька Франції. День Святої Жанни відзначають 30 травня — це день, коли її стратили.

Попри намагання деяких людей зробити з Жанни патріотичний символ винятково Франції, її хоробрість та віра не належать одному народові. Вона — взірць для кожного, для людей будь-якого походження та віросповідання. Приклад того, як мужність однієї людини здатна змінити світ.

*“Якщо ні,
Бог може благословити мене.
Якщо так — він підтримуватиме мене.”*

(Жанна про те, чи благословенна вона Богом)

СВЯТА ЖАННА